

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2008

Μάθημα: Ιστορία – ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Πέμπτη, 5 Ιουνίου 2008
7.30 – 10.30

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΑ ΜΕΡΗ
(Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄) ΚΑΙ ΤΡΕΙΣ (3) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ : ΝΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΤΕ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄

A1. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας τη λέξη “σωστό” ή “λάθος”, δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Με τη Συνθήκη του Νεϊγύ, παραχωρείται στη Βουλγαρία η Ανατολική Μακεδονία και η Δυτική Θράκη.

ΛΑΘΟΣ *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 69*

2. Με την Τριμερή Διάσκεψη του Λονδίνου (1955) ο Μακάριος Γ΄ επιβαλλόταν ως ισότιμος συνομιλητής στο Κυπριακό.

ΛΑΘΟΣ *Ιστορία της Κύπρου, σελ. 241*

3. Η Τουρκία εισέβαλε στην Κύπρο το 1974 επικαλούμενη τις πρόνοιες της Συνθήκης Εγγυήσεως.

ΣΩΣΤΟ *Ιστορία της Κύπρου, σελ. 297*

4. Με το Σύμφωνο Μολότωφ-Ρίμπεντροπ η Αυστρία ενώνεται με τη Γερμανία.

ΛΑΘΟΣ *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 238-239*

5. Ο βασιλιάς Γεώργιος Β΄ ήταν ένας από τους αρχιτέκτονες της δικτατορίας της 4^{ης} Αυγούστου.

ΣΩΣΤΟ *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 222*

6. Την πρώτη προσφυγή της Κύπρου στον ΟΗΕ (1954) κατέθεσε, ως εντολοδόχος του κυπριακού λαού, ο πρωθυπουργός της Ελλάδος στρατηγός Παπάγος.

ΣΩΣΤΟ *Ιστορία της Κύπρου, σελ 232*

7. Το Ισραήλ ιδρύθηκε το 1947, ύστερα από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ.

ΣΩΣΤΟ *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 307-308*

8. Το ενωτικό δημοψήφισμα (1950) διενήργησε η Εθναρχία, της οποίας επικεφαλής ήταν ο τότε Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Β΄.

ΣΩΣΤΟ *Ιστορία της Κύπρου, σελ 229*

9. Με την πολιτική της ειρηνικής συνύπαρξης, κομμουνισμός και καπιταλισμός παύουν οριστικά να είναι αντίπαλοι.

ΛΑΘΟΣ *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 305*

10. Μετά την κρίση της Κοφίνου, οι κυβερνήσεις Ελλάδας και Τουρκίας απέρριψαν τη φόρμουλα του Αμερικανού απεσταλμένου Σάυρους Βανς.

ΛΑΘΟΣ *Ιστορία της Κύπρου, σελ 288*

(Μονάδες 10 X 2 =20)

A2. Να γράψετε στο τετράδιο εξέτασης τα γράμματα της στήλης Α΄ και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο ορθό αριθμό της στήλης Β΄ (στη στήλη Β΄ περισεύει ένα στοιχείο):

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄	ΣΕΛΙΔΕΣ*
α. Λέων Μπλουμ	5. Λαϊκό Μέτωπο στη Γαλλία	180 - 181
β. Χάρυ Τρούμαν	3. Πολιτική της συγκράτησης	303
γ. Μακ Άρθουρ	4. Μεταπολεμικό Σύνταγμα της Ιαπωνίας (1947)	348
δ. Ουίλσον	1. Εμπνευστής της Κοινωνίας των Εθνών	71
ε. Φρ. Ρούσβελτ	2. Νιου Ντηλ (New Deal)	166
	6. Μάχη του Ελ-Αλαμίν	

*οι σελίδες αναφέρονται στο βιβλίο Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη

(Μονάδες 5 X 2=10)

ΜΕΡΟΣ Β΄

Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω:

1. «Εθνικό Μέτωπο»

Εμφάνιση 1969 (ή τέλη δεκαετίας '60)- μυστική και παράνομη οργάνωση – προκάλυμμα η ενωτική συνθηματολογία.

(Μονάδα 1,5)

Δράση: εγκληματικές πράξεις (δολοφονίες, απαγωγές, δολιοφθορές) – διαταράσσουν το ελληνοκυπριακό εσωτερικό μέτωπο.

(Μονάδα 1)

Κηρύσσεται παράνομη από την Κυβέρνηση

(Μονάδα 1)

Συνεχίζει σποραδική δράση ως το 1970, οπότε αυτοδιαλύεται. Ηγετικά στελέχη του συλλαμβάνονται και καταδικάζονται.

(Μονάδα 1,5)

(Σύνολο Μονάδων 5)

(Ιστορία της Κύπρου, σελ. 290-291)

2. «Ιδιώνυμο»

Νόμος που ψηφίστηκε από την Κυβέρνηση Βενιζέλου (1929).

(Μονάδα 1)

Προέβλεπε: (α) Ποινή φυλάκισης 6 μηνών για όποιον επιδίωκε την «ανατροπή του κρατούντος κοινωνικού συστήματος» (β) Απομάκρυνση των δημοσίων υπαλλήλων που διέδιδαν «ανατρεπτικές» ιδέες (γ) τον τρόπο διάλυσης των σωματείων που ελέγχονταν από το Κ.Κ.Ε.

(Μονάδες 3)

Κριτική: (α) Νομοθετικό μέτρο κατά του Κ.Κ.Ε. (β) Αποτέλεσε την απαρχή σειράς μέτρων που δίκωκαν το φρόνημα του πολίτη (αμφισβητούμενο σημείο της τετραετίας Βενιζέλου).

(Μονάδα 1)

(Σύνολο Μονάδων 5)

(Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 207)

3. Αφροασιατική Συνδιάσκεψη (Μπαντούγκ, 1955)

Συμμετείχαν 29 (ή πολλά ή τα περισσότερα) νεοαπελευθερωμένα κράτη της Ασίας και της Αφρικής.

(Μονάδα 1)

Αποκλείστηκαν από την συνδιάσκεψη οι λευκές και βιομηχανικά αναπτυσσόμενες χώρες.

(Μονάδα 1)

Η διάσκεψη σημειώνει την εμφάνιση του Τρίτου Κόσμου στο παγκόσμιο πολιτικό προσκήνιο.

(Μονάδα 1)

Η Αφροασιατική ομάδα ήταν η συμπαγέστερη στον Ο.Η.Ε.

(Μονάδα 1)

Τα περισσότερα από τα νέα κράτη αρνήθηκαν να ενσωματωθούν στους υπάρχοντες συνασπισμούς και κηρύχθηκαν αδέσμευτα.

(Μονάδα 1)

(Σύνολο Μονάδων 5)

(Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 322)

4. «Μάχη της Αγγλίας» (1940)

Εντατικός και συνεχής βομβαρδισμός του αγγλικού εδάφους από τη γερμανική αεροπορία για να προετοιμάσει ο Χίτλερ την απόβαση στα βρετανικά νησιά.

(Μονάδες 2)

Στόχοι: (α) η καταστροφή της αγγλικής αεροπορίας
(β) η τρομοκράτηση του πληθυσμού
(γ) η εξάρθρωση της αγγλικής βιομηχανίας

(Μονάδες 1,5)

Ωστόσο:

- ο πληθυσμός παραμένει ατάραχος μετά από έκκληση του Τσώρτσιλ
- η αγγλική αεροπορία προξενεί τρομερές απώλειες στους Γερμανούς
- ο Χίτλερ αναγκάζεται να εγκαταλείψει τα σχέδιά του για απόβαση – στρέφει την προσοχή του στα Βαλκάνια

(Μονάδες 1,5)

(Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 240)

(Μονάδες 4 X 5=20)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

Να αναπτύξετε τα τρία παρακάτω θέματα:

1. Ποια ήταν τα αίτια και ποια η αφορμή του κινήματος του 1931 στην Κύπρο;

Αίτια:

(α) Στόχοι της αποικιακής πολιτικής (σερ Ρόναλντ Στορς)

- δημιουργία κυβερνητικού κόμματος
- καλλιέργεια κυπριακής συνείδησης μέσα από τα αναλυτικά προγράμματα της Δημοτικής Εκπαίδευσης.

(Μονάδες 2)

(β) Οικονομική εξαθλίωση της αγροτικής και εργατικής τάξης

(Μονάδα 1)

(γ) Απογοήτευση των Κυπρίων από την απόρριψη του αιτήματος για ένωση και από την κυβέρνηση των Εργατικών.

(Μονάδα 1)

Αφορμή: το κυβερνητικό διάταγμα που επέβαλε δικτατορικά τελωνειακούς δασμούς – είχε απορριφθεί από το Νομοθετικό Συμβούλιο.

(Μονάδα 1)

(Ιστορία της Κύπρου, σελ.222)

(Σύνολο Μονάδων 5)

2. Να αναφέρετε τους τρόπους με τους οποίους αντέδρασαν οι κατοχικές δυνάμεις στην αντίσταση του ελληνικού λαού στο διάστημα 1941-44.

Αντίποινα:

Ομαδική εξόντωση (Βούλγαροι – Δοξάτο, Καλάβρυτα, Δίστομο κ.ά)

Καθημερινές εκτελέσεις πολιτών για σποραδικές αντιστασιακές ενέργειες
Εκτελέσεις ως αντίποινα για δολιοφθορές (Καισαριανή, Επταπύργιο)

(Μονάδες 5)

Συνεργασία κατοχικών δυνάμεων με κατοχικές κυβερνήσεις - Τάγματα Ασφαλείας – επανδρώνονται από Έλληνες συνεργάτες των κατακτητών

(Μονάδες 2)

Φυλακίσεις – Στρατόπεδα πολιτικών κρατουμένων (Χαϊδαρίου, Παύλου Μελά)

(Μονάδες 2)

Πνίγουν τις διαδηλώσεις στο αίμα.

(Μονάδα 1)

(Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 277, 282-283, 287)

(Σύνολο Μονάδων 10)

3. Ποιες πολιτικές δυνάμεις αντιπολιτεύονταν τον τσαρικό δεσποτισμό από το τέλος του 19^{ου} αι. μέχρι το 1905 και τι επιδίωκε η καθεμιά απ' αυτές; Παρουσιάστε και σχολιάστε τη στάση αυτών των δυνάμεων κατά την επανάσταση του 1905.

Πολιτικές δυνάμεις που αντιπολιτεύονταν τον τσαρικό δεσποτισμό:

Φιλελεύθεροι ευγενείς – επιδίωκαν έλεγχο της τσαρικής εξουσίας
Αστοί – επιδίωκαν κοινοβουλευτισμό δυτικού τύπου
Σοσιαλιστές – επιδίωκαν αλλαγή των κοινωνικών δομών

(Μονάδες 6)

Παρουσίαση - σχολιασμός της στάσης των πολιτικών δυνάμεων το 1905:
Όλες εκμεταλλεύτηκαν την αδυναμία του Τσαρικού καθεστώτος λόγω του
Ρωσοϊαπωνικού πολέμου. (Μονάδα 1)

Σοσιαλδημοκράτες: οργανώνουν τις λαϊκές μάζες των μεγάλων πόλεων –
απεργίες – μαζικοποίηση της επανάστασης. (Μονάδες 2)

Με το τσαρικό διάγγελμα της 30^{ης} Οκτωβρίου – εισαγωγή συνταγματικής
μοναρχίας στη Ρωσία. Διασπάται το επαναστατικό μέτωπο. (Μονάδα 1)

Φιλελεύθερη αριστοκρατία και αστική τάξη – φόβος ότι δεν μπορούν ένα
ελέγξουν το κίνημα - αποδοχή συμβιβασμού σώζεται το τσαρικό
καθεστώς. (Μονάδες 2)

Σοσιαλιστές: συνεχίζουν τον αγώνα, εξέγερση Ιανουαρίου 1906. Οι
προσπάθειές τους αποτυγχάνουν. (Μονάδες 2)

Η επανάσταση του 1905 έδειξε τις δυνατότητες των σοσιαλιστών και τις
αμφιταλαντεύσεις της αστικής τάξης. (Μονάδα 1)

(Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 124, 126-127)

(Σύνολο Μονάδων 15)

ΜΕΡΟΣ Δ΄

Να αναπτύξετε, υπό μορφή ιστορικού δοκιμίου, το πιο κάτω θέμα:

Το 1912, η Ελλάδα ξεκινά τον αγώνα για την απελευθέρωση του αλύτρωτου
Ελληνισμού.

Παρουσιάστε αναλυτικά την πολιτική των Μεγάλων Δυνάμεων, στο διάστημα από
την έκρηξη του Α΄ Βαλκανικού Πολέμου (Οκτώβριος 1912) μέχρι την έκρηξη του
Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (Αύγουστος 1914), σε σχέση με τον αγώνα της Ελλάδας
για εδαφική ολοκλήρωση.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

(Μονάδα 1,5)

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

Συνθήκη του Λονδίνου:

- Από τις πρόνοιες:

Οι Μεγάλες Δυνάμεις θα αποφασίσουν για την τύχη των νησιών του
Αιγαίου, της χερσονήσου του Άθω και για την ανεξαρτησία της Αλβανίας.

Τα Δωδεκάνησα παραμένουν υπό ιταλική κατοχή.

(Μονάδες 2)

- Οι Μεγάλες Δυνάμεις προσπαθούν να προσεταιριστούν τα βαλκανικά κράτη
για να προωθήσουν τα συμφέροντά τους μετά την κατάρρευση της
ευρωπαϊκής Τουρκίας. (Μονάδα 1)

Οι Γερμανοαυστριακοί δε δέχονται παραχώρηση των νησιών του Αιγαίου στην Ελλάδα, γιατί θεωρούσαν ότι η κυβέρνησή της ακολουθούσε φιλοαγγλική πολιτική. (Μονάδα 1)

- Ασάφειες και παραλείψεις της Συνθήκης, μη καθορισμός των συνόρων μεταξύ των βαλκανικών κρατών. (Το πρόβλημα της διανομής της Μακεδονίας και της Θράκης θα οδηγήσει σε νέα σύγκρουση). (Μονάδες 2)

Οι Γερμανοί προσδοκούσαν οφέλη με την άνοδο του Κωνσταντίνου στο θρόνο. (Μονάδα 0,5)

Συνθήκη του Βουκουρεστίου:

- Στάση των Μεγάλων Δυνάμεων έναντι της Ελλάδας κατά την υπογραφή της: Αυστρία – Ρωσία αντιτίθενται στην παραχώρηση της Δυτικής Θράκης και της Καβάλας στην Ελλάδα. Ιταλία – Αγγλία, επιφυλακτικές Γαλλία – Γερμανία υποστηρίζουν τις ελληνικές διεκδικήσεις. (Μονάδες 3)

- Οι Μεγάλες Δυνάμεις αποδέχονται την προσάρτηση της Κρήτης από την Ελλάδα. Η ανακήρυξη της αυτονομίας της Β. Ηπείρου ενοχλεί την Ιταλία και την Αυστρία. (Μονάδα 1)

Συμφωνία της Κέρκυρας:

- Αναγνώριση της αυτονομίας της Β. Ηπείρου.
- Αδυναμία εγγύησης της εφαρμογής της. (Μονάδες 2)

Οι ευρωπαϊκές Δυνάμεις (Αντάντ-Τριπλή Συμμαχία) δεν επέβαλαν το σεβασμό των συνθηκών.

- Στο θέμα των νησιών δεν πιέζουν την Τουρκία λόγω των οικονομικών τους συμφερόντων στα εδάφη της.
- Στο θέμα της Β. Ηπείρου δυτικές Δυνάμεις δεν πιέζουν την Ιταλία υπολογίζοντας στο μελλοντικό προσεταιρισμό της. (Μονάδες 3)

Η Γερμανία επιθυμεί να σώσει την Τουρκία. (Μονάδα 0,5)

Η Ιταλία ανησυχεί για την ανάπτυξη ενός ισχυρού ναυτικού ελληνικού κράτους. (Μονάδα 1)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ (Μονάδα 1,5)

(Σύνολο Μονάδων 20)

(Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, σελ. 43, 45, 48, 51, 54-55)

-----ΤΕΛΟΣ-----